

ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ РОЗРОБКИ АНАЛІТИЧНИХ АСПЕКТІВ ТОКСИКОЛОГІЇ АНТИДЕПРЕСАНТІВ ГРУПИ СЕЛЕКТИВНИХ ІНГІБІТОРІВ ЗВОРОТНЬОГО ЗАХОПЛЕННЯ СЕРОТОНІНУ

Карпушина С. А., Баярка С. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

svitkrp@gmail.com

Антидепресивні препарати з групи селективних інгібіторів зворотнього захоплення серотоніну (СІЗЗС) відносяться до третього покоління тимолептичних засобів, які рекомендовано до використання з метою лікування великого депресивного розладу та тривожних станів різного походження: соціальних фобій, обсесивно-компульсивних розладів, депресій при больовому синдромі, який супроводжує ряд органічних захворювань. СІЗЗС належать до антидепресантів другого ряду і рекомендовані до використання в загальномедичній практиці. В певних умовах препарати вказаної групи можуть чинити побічну дію, основними проявами якої є порушення функцій ШКТ, неспокій, тривога, безсоння. Ряд досліджень свідчать про те, що застосування СІЗЗС пов'язане зі значним ризиком розвитку суїцидальної поведінки у дітей та дорослих. В роботі Fergusson D. зі співавт. (2005) проведено аналіз більше, ніж семисот рандомізованих контрольованих досліджень, куди увійшло близько дев'яноста тисяч пацієнтів, який показав значне збільшення ризику суїцидальних спроб при прийомі СІЗЗС у порівнянні з плацебо. За результатами проведеного FDA (USA) аналізу семидесяти двох плацебоконтрольованих випробувань СІЗЗС, що охопили близько ста тисяч пацієнтів переважно до сорокарічного віку, вказані препарати стимулюють суїцидальну поведінку. Також зазначено, що при наявності у хворого суїцидальних намірів використовувати антидепресанти зі стимулюючим ефектом протипоказано, адже ці препарати, стимулюючи психомоторну сферу, можуть сприяти здійсненню суїцидальних намірів.

Антидепресивні засоби з групи СІЗЗС мають важливе токсикологічне значення, адже в певних умовах вони можуть викликати отруєння різного ступеню тяжкості. В Україні відмічено випадки гострих та хронічних отруєнь антидепресантами вказаної групи, але аналітичні аспекти токсикології зазначених препаратів, придатні для використання у вітчизняній практиці токсикологічних досліджень, розроблені недостатньо. Наведені в літературі методи пробопідготовки біологічних об'єктів на основі твердофазної екстракції та рідинної мікроекстракції, методики скринінгу та визначення антидепресантів хроматографічними методами з мас-спектрометричним детектуванням базуються на використанні високовартісного обладнання, яке є малодоступним для вітчизняних судово-медичних токсикологів.

Таким чином, актуальним є систематичне хіміко-токсикологічне дослідження лікарських препаратів групи СІЗЗС на основі комплексу сучасних методів аналізу та пробопідготовки, які впроваджені до вітчизняної практики токсикологічних досліджень.